

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΤΑΞΗ: Β'

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 02/06/2017

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: ΔΥΟ (2) ΩΡΕΣ

ΤΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ **ΕΞΙ (6)** ΣΕΛΙΔΕΣ**Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από τρία (3) μέρη.****Να απαντήσετε σε ΟΛΑ τα μέρη και σε ΟΛΑ τα ερωτήματα.****ΟΔΗΓΙΕΣ:**

Να χρησιμοποιήσετε μπλε ή μαύρο μελάνι.

Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υλικού.

Όλες οι απαντήσεις θα πρέπει να γραφτούν στα φύλλα εξέτασης και όχι πάνω στο φυλλάδιο με τις ερωτήσεις.

Στο φύλλο εξέτασης να γράψετε τα στοιχεία σας (ονοματεπώνυμο, τμήμα, αριθμός καταλόγου τάξης).

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ**(ΜΟΝΑΔΕΣ 6)****Αφού διαβάσετε προσεκτικά τα κείμενα που ακολουθούν, να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις.****Κείμενο 1:****Η φιλία**

Από όλα τα αγαθά που κάνουν τη ζωή του ανθρώπου ευτυχισμένη, τίποτε δεν είναι μεγαλύτερο, τίποτε γονιμότερο, τίποτε πιο ευχάριστο από την πραγματική φιλία.

Τι είναι όμως η πραγματική φιλία; Είναι ο στενός και θερμός δεσμός δύο ή περισσότερων προσώπων, που στηρίζεται στην αμοιβαία ανιδιοτελή αγάπη και εκτίμηση. Είναι ο πολύτιμος και σταθερός δεσμός που ενώνει ενάρετους ανθρώπους, στην καταγωγή ξένους ή συγγενείς.

Οι εκλεκτότεροι πνευματικοί άνθρωποι όλου του κόσμου έχουν αναγνωρίσει και έχουν εξυμνήσει την πραγματική φιλία και πολλοί, από τα αρχαιότατα χρόνια ως σήμερα, έχουν γράψει γι' αυτήν ότι είναι ένα από τα πιο απαραίτητα και τα πιο βασικά στηρίγματα του ανθρώπου για την επίλυση των προβλημάτων του, για την προκοπή του και για την ευτυχία του. «Συν τε δύ' ερχομένων», λέει ο Όμηρος, «όταν πηγαίνουν δύο μαζί» μπορούν να τα βγάλουν πέρα καλύτερα.

Γιατί ο πραγματικός φίλος θα σε βοηθήσει στην αντιμετώπιση των ζητημάτων σου ή των κινδύνων που διατρέχεις και στην επιτυχία των σκοπών σου, θα ακούσει τα μυστικά σου, στη δυστυχία σου θα λυπηθεί μαζί σου και με πίστη θα σου συμπαρασταθεί, στην ευτυχία σου δε θα σε φθονήσει, αλλά θα χαρεί κι εκείνος ειλικρινά, θα επαινέσει την καλή σου απόδοση και θα σου ευχηθεί το καλύτερο, δε θα θελήσει ποτέ να σε εκμεταλλευθεί, όταν βρίσκεσαι σε ανάγκη θα σε βοηθήσει, θα κάνει θυσίες για σένα, θα σε σκέφτεται και όταν βρίσκεται μακριά σου, θα σου πει την αλήθεια και όταν πρέπει θα σε κρίνει με αυστηρότητα, θα είναι ειλικρινής μαζί σου και δε θα σε κολακεύει, θα χαίρεται από την παρουσία σου και θα είναι ο συμπαραστάτης σου, θα σε ενθαρρύνει και θα σε στηρίζει για την κατάκτηση της αρετής και θα σε αποτρέπει από το κακό, θα κάνει υποχωρήσεις και δε θα κάνει οτιδήποτε το πονηρό που θα μπορούσε να προκαλέσει μείωση, πόνο ή λύπη σε σένα.

Εσύ θα του προσφέρεις τα ίδια φυσικά, για να έχει σταθερά θεμέλια η φιλία σας. Η πραγματική φιλία ανυψώνει τους ανθρώπους ηθικά και πνευματικά, γιατί σ' αυτήν ο δόλος δεν έχει θέση και η προσφορά είναι αυθόρμητη, εκούσια και ανιδιοτελής και η αμοιβαία συμπάρασταση στους πνευματικούς στόχους αποτελεσματική.

Η αληθινή φιλία έχει διάρκεια και δεν τραυματίζεται (παρά σπανιότατα) από τις συκοφαντίες. Μόνο όμως εκείνοι που είναι πραγματικά καλλιεργημένοι και ενάρετοι αξιούνται να την προσφέρουν και να την απολαύσουν.

*Μαρίνος Παπαδόπουλος, Γ΄2
(από το περιοδικό του Γυμνασίου Παπαγιάννη, Φλώρινας, Μακεδονία)
gym-Papagiannis.fth.sch.gr/Article-Friendship.doc*

Κείμενο 2:

Μια φορά και έναν καιρό ήταν μια γειτονιά...

Στενά δρομάκια, ζεστοί άνθρωποι, ένας μικρόκοσμος. Όνειρα, ελπίδες και πίκρες μοιρασμένες στον αυλόγυρο. Σχόλια και πειράγματα πίσω από τις γρίλιες και καφενεΐα που στέγαζαν τις μοναξιές. Τα χρόνια πέρασαν και ένας σύγχρονος τρόπος ζωής, εντελώς ανώνυμος, δεσπόζει στις ανθρώπινες σχέσεις. Η γειτονιά συρρικνώθηκε, το παραδοσιακό στέκι της, που σέρβιρε «τούρκικο με ολίγη» ξέφτισε, οι φίλοι χάθηκαν, η εμπιστοσύνη οξειδώθηκε. Όλοι μας παγιδευμένοι στις υπερβολικές απαιτήσεις των καιρών, στις υπέρμετρες φιλοδοξίες, στον υπερκαταναλωτισμό, έχουμε ξεχάσει την αξία και τη δύναμη που κρύβει μέσα του το χάδι, ο ζεστός λόγος, η «κουβεντούλα» με τον ή τη φίλη μας. Δουλειά, κυκλοφοριακό και άγχος συνθέτουν τη σκληρή πραγματικότητα.

Αλήθεια, ποια είναι η τελευταία φορά που επικοινωνήσατε με φίλο σας; Ποια ήταν η τελευταία φορά που μιλήσατε χωρίς ενδοιασμούς για όσα σας απασχολούν; Ή είστε από εκείνους που πιστεύουν ότι ο ασθματικός τρόπος ζωής, δεν αφήνει περιθώρια για να αναπτυχθούν φιλίες; «Έχετε επιστήθιους φίλους;», ρωτήσαμε ένα επιτυχημένο στέλεχος μιας εταιρίας. Η απάντηση δίνει τη διάσταση του φόβου με τον οποίο αντιμετωπίζονται οι σχέσεις σήμερα.

«Ανθρώπους που να νοιάζονται για μένα ναι, αλλά επιστήθια φίλη που να μπορώ να της εκμυστηρευτώ τις ανησυχίες, τα προβλήματά μου δεν έχω. Δεν έχω εμπιστοσύνη στους ανθρώπους, στις δήθεν άδολες φιλίες. Πολλές φορές η διάθεσή να μοιραστώ μυστικά με μια φίλη, έχει αποβεί σε βάρος μου. Οι σύγχρονες κοινωνικές δομές δεν επιτρέπουν αυτού του είδους τα ανοίγματα, όχι μόνο γιατί δεν υπάρχει χρόνος, αλλά γιατί η εμπιστοσύνη «περίσσευε». Η φιλία για να ανθίσει, χρειάζεται θερμοκήπιο».

Απαισιόδοξος είναι και ο διευθύνων σύμβουλος πολυεθνικής εταιρείας. Ο «σύγχρονος άνθρωπος είναι περισσότερο εσωστρεφής, θέλει να προφυλαχθεί από τα προβλήματα τρίτων, γιατί είναι τόσα τα δικά του, που είναι φορτισμένος σε προσωπικό επίπεδο και ως εκ τούτου αδυνατεί να αντιληφθεί το μέγεθός τους. Ο ευδαιμονισμός που διακατέχει μια μεγάλη μερίδα συντείνει προς αυτή την κατεύθυνση. Και φυσικά οι παράμετροι αυτοί θα πρέπει να ιδωθούν υπό το πρίσμα της «υπεραπασχόλησης», της τάσης για έντονη κοινωνική ζωή, η οποία όμως δεν έχει να κάνει με τη φιλία. Το βασικό πρόβλημα είναι η έλλειψη χρόνου. Ο χρόνος του Σαββατοκύριακου διατίθεται στην οικογένεια και μάταια αναζητώ προσωπικές στιγμές...»

Η συρρίκνωση του προσωπικού χρόνου και ο ασθματικός τρόπος ζωής αφήνουν όλο και λιγότερα περιθώρια στις στενές φιλικές σχέσεις που δημιουργούνται στην παιδική και νεανική ηλικία να συνεχιστούν. Η ενήλικη ζωή με τις πολλές επαγγελματικές και οικογενειακές της υποχρεώσεις όλο και συχνότερα «σπάει» τους παλιούς φιλικούς δεσμούς. Ο ενήλικας των αστικών δυτικών κέντρων κυρίως (όμως το πρόβλημα σιγά σιγά μεταφέρεται και στην Ελλάδα) είναι πλέον ένα μοναχικό άτομο που ψάχνει απεγνωσμένα μέσα από άλλους δρόμους, ηλεκτρονικούς...

(εφημερίδα ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 20/12/2008)

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ (ΜΟΝΑΔΕΣ 2)

- 1.** Να εντοπίσετε και να γράψετε **τέσσερα (4)** χαρακτηριστικά του πραγματικού φίλου μέσα από το **κείμενο 1**. **(μον.1)**
- 2.** Ποιο από τα δύο κείμενα θεωρείτε ότι αφήνει απαισιόδοξο μήνυμα όσον αφορά τις στενές φιλικές σχέσεις; Να τεκμηριώσετε την άποψή σας με **δύο (2)** στοιχεία από το κείμενο. **(μον.1)**

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΜΟΡΦΗΣ (ΜΟΝΑΔΕΣ 4)

3. Ποιο είναι το επικοινωνιακό πλαίσιο (πομπός, κειμενικό είδος) του **κειμένου 1**;
(μον.0,5)

4. Να δώσετε έναν πλαγιότιτλο για την **τέταρτη (4^η)** παράγραφο του **κειμένου 1** («Γιατί ο πραγματικός φίλος... πόνο ή λύπη σε σένα.»)
(μον.0,5)

5. Να αναγνωρίσετε **τον χρόνο** του υπογραμμισμένου ρήματος και να το μετατρέψετε στον **αόριστο** (στο ίδιο πρόσωπο, αριθμό και φωνή).

«Γιατί ο πραγματικός φίλος **θα** σε **βοηθήσει** στην αντιμετώπιση των ζητημάτων σου...»
(μον.0,5)

6. Να αναγνωρίσετε σε ποιο **βαθμό** βρίσκεται το πιο κάτω υπογραμμισμένο επίθετο και να γράψετε τον **συγκριτικό** βαθμό του **μονολεκτικά** (στο ίδιο γένος και αριθμό). (μον.0,5)

« ...από τα αργαιότατα χρόνια ως σήμερα...»

7. Να εντοπίσετε τα αντικείμενα του ρήματος στην ακόλουθη πρόταση και να γράψετε το είδος τους:

«**Εσύ θα** του προσφέρεις τα ίδια φυσικά...» (μον.1)

8. Να βρείτε το **αχώριστο μόριο** των πιο κάτω λέξεων. Στη συνέχεια να φτιάξετε μια δική σας σύνθετη λέξη με το κάθε αχώριστο μόριο. (μον.1)

- ενήλικη
- άδολες

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥ ΛΟΓΟΥ (ΜΟΝΑΔΕΣ 8)

Σε άρθρο που θα δημοσιευθεί στη σχολική εφημερίδα με τίτλο "**Φιλία: προϊόν προς εξαφάνιση;**", να αναπτύξετε τις απόψεις σας για το πόσο σημαντική είναι η προσφορά της φιλίας για τον άνθρωπο και ποιοι λόγοι καθιστούν δύσκολη τη δημιουργία φιλικών σχέσεων.

(220 – 250 λέξεις)

Αφού μελετήσετε και αντιπαραβάλετε τα δύο (2) λογοτεχνικά κείμενα, να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Κείμενο 1: Στο άλογό μου, Νίκος Καββαδίας (διδαγμένο)

Το να γράψει κανείς σ' έναν άνθρωπο, είναι ίσως εύκολο στους πολλούς. Το να γράψει σ' ένα ζώο, είναι αφάνταστα δύσκολο. Για τούτο φοβάμαι. Δε θα τα καταφέρω.

Τα χέρια μου έχουνε σκληρύνει απ' τα λουριά σου, κι η ψυχή μου από άλλη αιτία. [...] Το ξέρω πόσο σε κούρασα. Στραβά φορτωμένο ακολούθησες υποταχτικά στις πορείες της νύχτας. Γρήγορα γίναμε φίλοι. Με συνήθισες. Έπαψα πια να σε χάνω μέσα στ' άλλα ζώα της Μονάδας μας. Έπαψα να μη σε γνωρίζω. Αν αρχίσω τα «θυμάσαι» δε θα τελειώσω ποτέ. Λατρεύω τη συντομία! Θα σου θυμίσω μονάχα τρεις νύχτες μας. (Απορώ με τον εαυτό μου απόψε. Τόσο στοργικά δε μίλησα ποτέ σε κανένα.)

Θυμάσαι τη νύχτα με τη βροχή; Ανελέητα κι οι δυο μουσκεμένοι, προχωρούσαμε μέσα στη νύχτα. Μόνοι. Σε οδηγούσα ή με οδηγούσες; Κάρφωνα τα νυσταγμένα μου μάτια στο νυχτερινό παραπέτασμα, όπως δεν τα κάρφωσα τότε που αναζητούσα φανάρια στη Βόρειο Θάλασσα. Η όσφρησή σου μας έσωσε. Ένας στάβλος μάς έγινε άσυλο. Παραμερίσαμε το σανό κι ανάψαμε μεγάλη φωτιά. Λέω, ανάψαμε. Εσύ μου 'δινες θάρρος. Ξαπλωμένος σ' άκουα να μασάς. Κατόπι σου μίλησα. Ποτέ δε συμφώνησα με τους ανθρώπους όπως τότε με σένα. Κοιμηθήκαμε συζητώντας. Εγώ ξαπλωμένος στο χόρτο. Εσύ όρθιο. Πόσοι άνθρωποι δεν κοιμούνται όρθιοι περπατώντας δίχως νά 'χουν τη δική σου νόηση; Ας είναι...

Η δεύτερη νύχτα: Τότε που μπήκαμε μ' άλλους πολλούς μες στη μάχη. Μπορούσε κοντά από κει να κουβαλήσουμε τραυματίες. Ακούσαμε μαζί το θόρυβο του πολέμου και τον συνηθίσαμε. Πήραμε το παλικάρι με το πληγωμένο πόδι και φύγαμε. Ποτέ μου δε σε είδα πιο προσεχτικό και τόσο αλαφροπάτητο. Είχες ξεχάσει κείνο το νευρικό σου συνήθειο να πηδάς σηκώνοντας το σαμάρι. Τά 'χες όλα νιώσει ίσως πριν από μένα.

Και τώρα, η νύχτα στο βουνό με τη λάσπη: βαρυφορτωμένοι, κατάκοποι προχωρούσαμε. Είν' αφάνταστη η λύπη κι η κακομοιριά που δοκιμάζεις σαν αισθάνεσαι νά 'σαι και να βλέπεις ανθρώπους και ζώα και τα πάντα μες στη λάσπη.

Αλογα και μουλάρια πεσμένα μας κόψανε το δρόμο. Εμείς προχωρούσαμε. Άξαφνα έπεσες. Πέσαμε θέλω να πω. Με τα δυο σου πόδια σπασμένα, με το κεφάλι χωμένο στις λάσπες. Θυμάσαι πόσο προσπάθησα. Δεν το κατόρθωσα. Πρέπει να νιώσεις καλά πως δε φταίω. Ποτέ δεν προσπάθησα τόσο. Έμεινα δίπλα σου ολόκληρη νύχτα. Πιο πέρα από μας ένας Ιταλός σκοτωμένος. Πάνω μας η Μεγάλη Άρκτος, το Βόρειο Στέμμα, ο Αστερισμός του Ωρίωνα ψιχάλιζαν φως.

Δεν είδα ποτέ πώς πεθαίνουν οι άνθρωποι. Γύρισα πάντα τα μάτια μου από το θάνατο. Μα φαντάζομαι...

Παύω. Φοβάμαι μήπως πω λόγο μεγάλο.

Φυλάω ακόμα το ξυστρί και τη βούρτσα σου. Κι όταν κάποτε κι αυτά θα τα παραδώσω, θα σε φυλάξω στη μνήμη μου.

Οι κάλοι των χεριών μου από τα λουριά σου μου είναι τόσο αγαπητοί, όσο εκείνοι που κάποτε απόχτησα στις θαλασσινές μου πορείες. Θα σου ξαναγράψω!...

Κούδεσι, Μάρτης 1941

Κείμενο 2: Οι Γλάροι, Ηλίας Βενέζης

Το νησάκι που βρίσκεται στα βορινά της Λέσβου, ανάμεσα Πέτρα και Μόλυβο, είναι γυμνό κι έρημο. Δεν έχει όνομα, κι οι ψαράδες που δουλεύουν σ' εκείνες τις θάλασσες το λένε απλά έτσι: «Το νησί». Δεν έχει μήτε ένα δέντρο, εξόν από θάμνους. [...]

[...]Όταν τα βράδια είναι πολύ καθαρά, μπορείς να ξεχωρίσεις τα βουνά του Άθω να βγαίνουν μέσα απ' το πέλαγο και σιγά πάλι να σβήνουν μαζί με τη νύχτα που έρχεται. Ο μπαρμπα-Δημήτρης, ο μοναχικός κάτοικος του έρημου νησιού, θα κάμει την τελευταία κίνηση που τον ενώνει με τους ανθρώπους και με τη ζωή: θ' ανάψει το φως στο φάρο. Το φως θ' αρχίσει ν' ανάβει, να σβήνει, πάλι, πάλι, στο ίδιο διάστημα αυστηρά, αναπόφευχτα, όπως οι σκοτεινές δυνάμεις της ζωής, η μοίρα του ανθρώπου, ο θάνατος.

Τις άλλες ώρες, [...]τις περνούσε ανεβαίνοντας στη μικρή Παναγιά, στο βράχο με τα εκατό σκαλιά, να κάμει την προσευχή του. Σταύρωνε τα χέρια του μπροστά στο παλιό εικόνισμα, χαμήλωνε το κεφάλι και

προσευχόταν για τα δυο αγόρια του, που χάθηκαν στην καταστροφή της Ανατολής, για τους άλλους ανθρώπους, τελευταία για τον εαυτό του.

— Αν ζούνε, προστάτευέ τα, παρακαλούσε για τα παιδιά του. Φύλαγέ τα από θυμό κι από κακή ώρα. Φύλαγέ τα απ' το μαχαίρι...[...]

— Ποιος το ξέρει..., του λέγαν οι ψαράδες. Μπορεί να ζούνε κι να 'ρθουν, μπαρμπα-Δημήτρη. Έτσι σαν τους γλάρους σου, που γύρισαν.

Δε μιλούσε, δε σάλευε, τα ήμερα μάτια του μένανε στυλωμένα στο βάθος της νύχτας.

— Ναι, μπαρμπα-Δημήτρη, σαν τους γλάρους σου. Έτσι μπορούν να γυρίσουν και να 'ρθουν. Μην απελπίζεσαι.

Οι ψαράδες τότε, μ' αυτή την αφορμή, φέρναν την κουβέντα στους γλάρους του γέρου.

— Αλήθεια, του λέγανε, Πώς μπόρεσες να τους μερώσεις, μπαρμπα-Δημήτρη; Πουθενά δεν ακούστηκε να μερώνουν οι γλάροι...

— Έτσι είναι, παιδιά μου, μουρμούριζε αυτός. Όλα μερώνουν εδώ κάτω. Μοναχά ο άνθρωπος...

Τον ρωτούσαν να τους πει πάλι την ιστορία με τους γλάρους, μόλο που την ξέραν, όπως την ξέραν κι όλοι όσοι ζούσαν στην αντικρινή στεριά. Τα είχε βρει μικρά, μες στους βράχους, δυο γλαρόπουλα αμάλλαγα ακόμα. Ήταν χειμώνας τότε, τα λυπήθηκε και τα κουβάλησε στο καλύβι του, πλάι στο φάρο. Τα κράτησε και τα μεγάλωσε, ταΐζοντάς τα μικρά ψάρια που έπιανε το δίχτυ του. Μια μέρα του ήρθε η ιδέα να τους βγάλει από ένα όνομα.

«Ε, λοιπόν, εσένα θα σε λέμε...»

Μες στις αναμνήσεις του, μες στην καρδιά του, κείνη την ήμερη ώρα τριγυρίζανε τα δυο παιδικά πρόσωπα, τον καιρό που ήταν πολύ μικρά και τα φώναζε.

«Λοιπόν..., εσένα να σε λέμε Βασιλάκη, είτε στο ένα πουλί. Κι εσένα να σε λέμε Αργύρη...»

Έτσι, από τότε άρχισε να τα φωνάζει με τα ονόματα των παιδιών του. Κι οι γλάροι σιγά σιγά τα συνηθίσανε. [...]

Μια βραδιά του καλοκαιριού έγινε κάτι ασυνήθιστο. Οι γλάροι δε γύρισαν. Μήτε την άλλη μέρα φάνηκαν, μήτε την άλλη νύχτα.

— Μπορεί να ταξιδέψαν μακριά, συλλογίστηκε ο γέρος, για να ξεγελάσει την ανησυχία του.

Το άλλο πρωί, όπως συνήθιζε, κάθισε στο πεζούλι του φάρου. Κοίταξε το πέλαγο. Μια στιγμή του φάνηκε πως η θάλασσα αυλακωνόταν, κανένα μίλι μακριά, σαν να περνούσαν δελφίνια και παίζαν. Πολλές φορές έβλεπε στ' ανοιχτά να περνούν δελφίνια. Τα παρακολουθούσε να γράφουν τις αργές κινήσεις τους όξω απ' το νερό, πάλι να πέφτουν.

— Δελφίνια θα είναι και τώρα.

Μα σε λίγο είδε καθαρά πως δεν ήταν.

— Άνθρωποι είναι! είτε ξαφνιασμένος.

Κατέβηκε στο ακρογιάλι και περίμενε. Σε λίγο ξεχώρισε πως ήταν ένα αγόρι κι ένα κορίτσι. Κολυπούσαν πλάι πλάι, με αργές κινήσεις, γεμάτες βεβαιότητα. Και το μικρό κύμα έκλεινε πάνω στο αυλάκι που άφηναν.

Τι να θέλουν;

Δε θυμόταν άλλη φορά να είχαν έρθει κατά κει για κολύμπι άνθρωποι. Κι ύστερα, δε φαινόταν εκεί γύρω καμιά βάρκα, απ' όπου να είχαν πέσει.

Σε λίγη ώρα είχαν φτάσει. [...]

...Έτσι απλά και ήμερα είναι όλα στο ρημονήσι αυτή την ιερή ώρα. Έτσι ήμερα είναι και μες στην καρδιά του γέρου ανθρώπου. Είναι πλημμυρισμένος, τούτο το καλοκαιρινό πρωινό, είναι βουρκωμένος. Αυτή η απρόοπτη τρυφερότητα που ήρθε να ταράξει την ερημιά του, τα ακίνητα νερά...

— Παππούλη, να 'ρθουμε κι εμείς μέσα; του φωνάζει απ' έξω το κορίτσι.

— Έρχομαι εγώ, έρχομαι! Λέει ταραγμένος.

Τους έφερε γλυκό, αμύγδαλα, κρύο νερό.

— Δεν έχω τίποτα άλλο..., μουρμουρίζει, σαν να θέλει να τον συχωρέσουν.

— Κάθισε, κάθισε, παππούλη, — τον πιάνει το κορίτσι απ' το χέρι να καθίσει πλάι του.

Κάθισε.

— Ελάτε και αύριο, τους λέει δειλά. Θα ψαρέψω για σας τη νύχτα. Αύριο φεύγουμε, απαντά το κορίτσι με λύπη. Κρίμα, τόσες μέρες που ήμαστε εδώ να μην ερχόμαστε! Είσαι πάντα έτσι έρημος, παππούλη;

— Πάντα, παιδί μου.

— Α. τώρα καταλαβαίνω τι ήταν οι γλάροι..., μουρμουρίζει το αγόρι.

— Ναι, παιδί μου, αυτό είναι. Η ερημιά.

— Θα πρέπει να τους συχωρέσεις, παππούλη, λέει πάλι το αγόρι σε λίγο. Αν ήξεραν, δε θα το έκαναν ποτέ.

Ο γέρος δεν καταλαβαίνει. Στέκει με απορία.

— Για ποιους λες, παιδί μου;

— Γι' αυτούς που σκοτώσαν τους γλάρους σου λέω, μπαρμπα-Δημήτρη. Είναι φίλοι μας.

Καταλαβαίνει τα γόνατά του να τρέμουν, η καρδιά του χτυπά.

— Τους σκοτώσαν είπες;

— Α, δεν το ήξερες ακόμα;...

Το παιδί δαγκάνει τα χείλια του, μα είναι αργά. Του λέει την ιστορία: πως κυνηγούσαν, όλη η νεολαία, ύστερα κατεβήκαν στην ακρογιαλιά· οι δυο γλάροι χαμήλωσαν απ' το άλλο κοπάδι, ο φίλος τους τράβηξε εκεί σιμά, γνώρισαν τις σταχτιές φτερούγες.

Ο γέρος ακούει, ακούει, — δεν είναι τίποτα, δυο γλάροι ήταν.

— Δεν ήξεραν, παππούλη..., λέει με θερμή φωνή το κορίτσι, συγκινημένο απ' τη βουβή λύπη που βλέπει στο γερασμένο πρόσωπο. Δεν ήξεραν...

Κι εκείνος κουνά μόλις, αργά, το κεφάλι του, συγκατανεύοντας:

— Ναι, ναι, παιδί μου. Δε θα ξέραν... [...]

Ερωτήσεις

1. Ποια σχέση αναπτύχθηκε ανάμεσα στον πρωταγωνιστή και στο άλογό του κατά τη διάρκεια του ελληνοϊταλικού πολέμου; Να τεκμηριώσετε την άποψή σας με **δύο (2) στοιχεία** από το **κείμενο 1**. **(μον.2)**
2. Να αναφέρετε **δύο (2) λόγους** για τους οποίους αυξήθηκε η μοναξιά του μπαρμπα -Δημήτρη μετά την επίσκεψη των παιδιών στο **κείμενο 2**. **(μον.1)**
3. Και τα δύο κείμενα τελειώνουν με τον θάνατο των ζώων. Γιατί πιστεύετε ότι η απώλεια των ζώων ήταν τόσο σημαντική για τους πρωταγωνιστές του κάθε κειμένου; **(μον.2)**
4. Ποιο γραμματικό-ρηματικό πρόσωπο χρησιμοποιείται από τον αφηγητή του κάθε κειμένου; Να σχολιάσετε τις συγκεκριμένες επιλογές. **(μον.1)**

Η Διευθύντρια

.....

Κυριακούλα Σάββα

